

I JORNADA DE MILLORA DE LA DOCÈNCIA I L'APRENENTATGE AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE

Llibre d'Actes

4 de juliol del 2025

Institut de Desenvolupament
Professional
UNIVERSITAT DE BARCELONA

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Vicerectorat d'Igualtat,
Inclusió i Gènere

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Barcelona, juliol de 2025

URI: <https://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/222166>

Avís legal: Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement —No Comercial— Sense Obres Derivades 3.0 de Creative Commons. Es permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que és la institució editora i no es faci un ús comercial. No és permesa la transformació d'aquesta obra per a generar una nova obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/bync-nd/3.0/es/deed.ca>.

SUMARI

PRESENTACIÓ	5
COMISSIÓ ACADÈMICA DE LA JORNADA.....	7
PROGRAMA	8
BRANCA DE CIÈNCIES DE LA SALUT	10
Docència immersiva: realitat virtual per a la igualtat de gènere i la diversitat trans	10
Incorporació de la perspectiva de gènere a l'assignatura Infermeria de la Salut Sexual i Reproductiva	11
Estudi de casos amb situacions simulades per a la detecció i la intervenció de la violència masclista a l'àmbit sanitari.....	12
Portafolis de salut de la dona: una proposta per introduir la perspectiva de gènere en l'avaluació contínua d'assignatures de nutrició i altres ciències de la salut	13
Exemples d'accions per normalitzar la perspectiva de gènere en biologia molecular	14
BRANCA DE CIÈNCIES EXPERIMENTALS I STEM.....	16
Les polítiques d'administració de les vacunes sota la perspectiva de gènere	16
Introduint la perspectiva de gènere en una assignatura de biociències	16
Visibilització del col·lectiu LGTBIQ+ i perspectiva de gènere en la docència: integració amb el temari	17
BRANCA DE CIÈNCIES SOCIALS I HUMANITATS.....	19
Treball en equip per l'ODS5	19
Més enllà de l'escola de Cambridge: la contextualització amb perspectiva de gènere	19
Visualitzant els biaixos de gènere de l'economia. Experiència a l'assignatura de Macroeconomia (ADE)	20
L'arxiu feminista i queer com a metodologia docent	21
Desfent el cànon masculí de la història de l'antropologia	21
La pedagogia afectiva com a eina per a la perspectiva de gènere: aproximant la recerca sobre masculinitats vulnerables a l'aula	22
Aplicant la perspectiva de gènere de manera transversal a l'assignatura Narrativa Audiovisual	23
Formes i expressions de l'androcentrisme en la disciplina antropològica	24
Experiències didàctiques des de l'Arqueologia del Gènere	25
Gènere i feminisme en joc	25
Dissenyem amb perspectiva de gènere: taller ludificat per a un web inclusiu.....	26
Hackatò i pòdcast educatiu: abordant les cibermasculinitats, narratives antifeministes i violències de gènere en la formació del professorat i educadors i educadores socials	27
Filosofia de la ment i del llenguatge amb perspectiva feminista, antiracista i LGTBQIA+ ..	28

Màster de Recerca en Comunicació i Diversitat: incorporant una mirada interseccional als estudis de recerca en comunicació	29
Formant en perspectiva de gènere i història de l'art el futur professorat d'educació secundària obligatòria i batxillerat.....	30
Reflexions personals i professionals des de la vivència del cos	31

PRESENTACIÓ

La Universitat de Barcelona emprèn un pas ferm cap a la consolidació d'una docència més equitativa i inclusiva amb la celebració de la I Jornada de millora de la qualitat docent i de l'aprenentatge amb perspectiva de gènere, organitzada per la Comissió d'Igualtat de la UB amb el suport dels vicerectorats de Política Acadèmica i el d'Igualtat, Inclusió i Gènere, de l'Institut de Desenvolupament Professional i de la Unitat d'Igualtat. Aquesta jornada neix amb la voluntat de ser un espai de reflexió, intercanvi i impuls col·lectiu per a la millora de la qualitat docent i cap a una universitat més justa.

La Jornada s'estructura al voltant d'un recull de bones pràctiques elaborat a partir de 24 iniciatives docents amb perspectiva de gènere que diferents facultats de la UB han compartit voluntàriament durant els mesos de maig i juny de 2025 arran d'una convocatòria de la Comissió d'Igualtat oberta a tot el professorat. Aquest recull evidencia la riquesa, la diversitat disciplinària i la creativitat del professorat que, dia a dia, integra la perspectiva de gènere en els continguts, les metodologies i les dinàmiques d'aula, contribuint a desfer els biaixos i a promoure el pensament crític de l'estudiantat.

Les ciències socials i les humanitats són les més representades en aquest recull, amb 16 propostes que reflecteixen una trajectòria consolidada en la incorporació de la perspectiva de gènere. No obstant això, cal destacar també les 5 propostes de l'àmbit de la salut i les 3 de les ciències experimentals i STEM, en què aquesta incorporació sol ser més complexa. Malgrat aquesta complexitat, les propostes presentades demostren que és possible i necessari aplicar-hi una mirada crítica de gènere que enriqueixi la docència, millori la qualitat de l'ensenyament, corregeixi els biaixos i afavoreixi una formació més equitativa i rigorosa. Totes són aportacions inspiradores que obren camí en àrees amb un important potencial de desenvolupament i confirmen que la perspectiva de gènere és una eina transversal de qualitat acadèmica.

Les universitats són motors de canvi social en tant que acompanyen en l'aprenentatge, generen coneixement i transmeten valors a les generacions futures. Amb aquesta jornada, la Universitat de Barcelona vol visibilitzar la feina ja iniciada, reconèixer l'esforç del professorat i traçar una línia d'acció compartida que consolidi la igualtat com a eix transversal de la docència i la recerca. La trobada vol ser una oportunitat per crear sinergies entre facultats, aprofundir en les bones pràctiques i detectar els reptes pendents. Només una universitat que assumeix la diversitat de

gènere com a valor i criteri de qualitat pot avançar cap a una societat més inclusiva, crítica i responsable.

Núria Ferran Ferrer

Delegada del rector per a la direcció de la Unitat d'Igualtat

COMISSIÓ ACADÈMICA DE LA JORNADA

La Comissió d'Igualtat de la Universitat de Barcelona va proposar a les comissions d'igualtat de facultats i centres que designessin una persona per integrar-se a la comissió acadèmica encarregada d'organitzar la Jornada. Les persones designades i que en formen part són:

- Facultat de Belles Arts: Diego Marchante
- Facultat de Biologia: Neus Martínez Abadías
- Facultat de Ciències de la Terra: Mònica Rosell
- Facultat de Dret: Ana Mª Sanz León
- Facultat d'Economia: Núria Rodríguez
- Facultat de Farmàcia: Elena Sánchez
- Facultat de Filologia i Comunicació: Marta Ortega i Olatz Larrea
- Facultat de Filosofia: Esa Díaz-León
- Facultat de Geografia i Història: Fàtima López
- Facultat d'Infermeria: Maria Honrubia
- Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals: Ana Marjalizo
- Facultat de Matemàtiques: Joana Cirirci
- Facultat de Medicina: Lourdes Mengual
- Facultat de Química: Elena Xuriguera Martin

PROGRAMA

10-10:30 Inscripcions i cafè amb petit esmorzar de benvinguda

10:30 Inauguració a càrrec de la vicerectora Amat i la vicerectora Puig (sala d'actes)

10:45-11:40 Presentació de les tres guies 2025 generades des de la Universitat de Barcelona: «Guies per a una docència universitària amb perspectiva de gènere de la Xarxa Vives d'Universitats»

- Guia «Economia». Autoria: Mònica Serrano Gutiérrez, M. Teresa Bartual Figueras i Nuria Rodríguez Àvila. Coordinació: M. José Rodríguez Jaume. Presenta: Núria Rodríguez Àvila
- Guia «Art, Disseny, Conservació-Restauració». Autoria: Diego Marchante, Marta Negre i Sheila González-Mardones (amb la col·laboració d'Anna Nualart). Presenta: Marta Negre
- Guia «Ciències de la Informació i Biblioteconomia». Autoria: Núria Ferran-Ferrer i Miquel Centelles. Presenta: Núria Ferran

11:45-12:40 Presentacions de bones pràctiques

- **Ciències Socials i Humanitats.** Modera: Fátima López (sala d'actes)
 - *Aplicant la perspectiva de gènere de manera transversal a l'assignatura Narrativa Audiovisual*, Maddalena Fedele
 - *Dissenyem amb perspectiva de gènere: taller ludificat per a un web inclusiu*, Anna Andrea Ventura Cisquella
 - *Màster en Recerca en Comunicació i Diversitat: Incorporant una mirada interseccional als estudis de recerca en comunicació*, Sergio Villanueva Baselga
 - *L'arxiu feminista i queer com a metodologia docent*, Diego Marchante Hueso
- **Ciències Socials i Humanitats.** Modera: Núria Rodríguez (aula 210)
 - *Hackatò i pòdcast educatiu: abordant les cibermasculinitats, narratives antifeministes i violències de gènere en la formació del professorat i educadors i educadores socials*, Judith Andrea Muñoz Saavedra
 - *Desfent el cànon masculí de la història de l'antropologia*, Anibal Garcia Arregui
 - *Gènere i feminisme en joc*, Àlex Caramé Fontes
 - *La pedagogia afectiva com a eina per a la perspectiva de gènere: aproximant la recerca sobre masculinitats vulnerables a l'aula*, Cristina Arbues Caballe
- **Salut.** Moderadora: Maria Honrubia (aula 308):
 - *Docència immersiva: realitat virtual per a la igualtat de gènere i la diversitat trans*, Josefa Giménez Bonafé
 - *Incorporació de la perspectiva de gènere a l'assignatura Infermeria de la Salut Sexual i Reproductiva*, Esther Crespo Marisol
 - *Estudi de casos amb situacions simulades per a la detecció i la intervenció de la violència masclista a l'àmbit sanitari*, Maria Helena Viñas Llebot

12:40-12:45 Pausa i desplaçament a l'aula

12:50-13:45 Presentacions de bones pràctiques

- **Ciències Socials i Humanitats.** Modera Ana M. Sanz León (sala d'actes)
 - *Treball en equip per l'ODS5*, Núria Rodríguez Àvila

- *Visualitzant els biaixos de gènere de l'economia. Experiència a l'assignatura de Macroeconomia (ADE)*, Maria Teresa Bartual Figueras
- *Reflexions personals i professionals des de la vivència del cos*, Ilaria Bellatti
- *Formant en perspectiva de gènere i història de l'art el futur professorat d'educació secundària obligatòria i batxillerat*, Fàtima López Pérez⁴
- **Ciències Socials i Humanitats.** Modera Núria Jornet (aula 210):
 - *Més enllà de l'escola de Cambridge: la contextualització amb perspectiva de gènere*, Roger Castellanos Corbera
 - *Formes i expressions de l'androcentrisme en la disciplina antropològica*, Sílvia Bofill Poch
 - *Filosofia de la ment i del llenguatge amb perspectiva feminista, antiracista i LGTBQIA+*, Esa Díaz-León
 - *Experiències didàctiques des de l'Arqueologia del Gènere*, Octavi Torres Gomariz
- **Ciències de la Salut, Experimentals i STEM.** Moderen Neus Martínez Abadías i Elena Xuriguera. (aula 311):
 - *Portafoli de salut de la dona: una proposta per a introduir la perspectiva de gènere en l'avaluació continua d'assignatures de nutrició i altres ciències de la salut*, Tomas Meroño Miura
 - *Exemples d'accions per normalitzar la perspectiva de gènere en biologia molecular*, Elena Sánchez
 - *Les polítiques d'administració de les vacunes sota la perspectiva de gènere*, Jorge Lloberas Cavero
 - *Introduint perspectiva de gènere a una assignatura de biociències*, Sílvia Bofill Mas
 - *Visibilització del col·lectiu LGTBIQ+ i perspectiva de gènere en la docència: Integració amb el temari*, Rubén Cereijo Téllez

BRANCA DE CIÈNCIES DE LA SALUT

Docència immersiva: realitat virtual per a la igualtat de gènere i la diversitat trans

Nom de l'assignatura	Diversitat de Gènere: les Persones Trans*
Grau	Medicina
Facultat	Medicina i Ciències de la Salut, Campus Bellvitge
Tipus d'assignatura	Optativa
Nombre de crèdits	2
Presenta la proposta	Josefa Giménez Bonafé
Professorat implicat	Josefa Giménez Bonafé
Títol de la presentació	Docència immersiva: realitat virtual per a la igualtat de gènere i la diversitat trans
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, contingut, metodologia d'ensenyament i aprenentatge, entorn d'aprenentatge i convivència, llenguatge inclusiu i no sexista

L'any 2024 es va concedir a la Universitat de Barcelona el projecte europeu RV Balance: Advancing Gender Equity in Work and Home Life through Virtual Reality, dins del programa CERV, del qual soc la investigadora principal. Una de les activitats principals del projecte és la realització de tallers de sensibilització adreçats a futurs professionals de la salut, centrats en la igualtat de gènere i la bretxa salarial, tot utilitzant la realitat virtual (RV) com a eina pedagògica, i adreçat tant a estudiantat com a PDI i PTGAS. Aquestes accions, previstes per al curs 2025-2026, formen part d'una clara aposta per una docència més innovadora, inclusiva i connectada amb els valors socials actuals.

El projecte s'inscriu en una línia de treball ja consolidada a la UB, com ho exemplifica RV-Trans, una altra iniciativa finançada pel RIMDA, que utilitza entorns immersius per representar situacions de discriminació envers persones trans*. Aquesta experiència, que ha estat implementada en diversos graus i facultats, ha demostrat la seva transversalitat i un impacte positiu en la formació. La combinació de tecnologies immersives amb temàtiques socials fomenta l'empatia, el pensament crític i els valors ètics, i posiciona la realitat virtual com una eina clau per a una educació superior més humana i compromesa.

Aquest enfocament innovador ha tingut una notable repercussió institucional i mediàtica, i ha situat la UB com a referent en docència transformadora. Mitjançant la realitat virtual, es promou una universitat més inclusiva i preparada per respondre als reptes d'una societat cada vegada més diversa.

Incorporació de la perspectiva de gènere a l'assignatura Infermeria de la Salut Sexual i Reproductiva

Nom de l'assignatura	Infermeria de la Salut Sexual i Reproductiva
Grau	Infermeria
Facultat	Infermeria
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta la proposta	Esther Crespo-Mirasol
Professorat implicat	Crespo-Mirasol, Esther; Cazorla-Ortiz, Gemma; Goberna-Tricas, Josefina; González-Plaza, Elena; López-Gimeno, Encarnación; Martínez-Bueno, Cristina; Riba-Vílchez, Gemma; Vázquez-Segura, Eva; Viñas-Llebot, Helena
Títol de la presentació	Incorporació de la perspectiva de gènere a l'assignatura Infermeria de la Salut Sexual i Reproductiva
Focus de la sessió	Contingut

L'equip docent de l'assignatura Infermeria de la Salut Sexual i Reproductiva vam incloure en el pla docent l'ODS 5 Igualtat de gènere i la competència transversal de la UB sobre la perspectiva de gènere durant el curs 2023-2024. També vam fer una reflexió col·lectiva sobre la temàtica de l'assignatura, que versa sobre la salut de les dones, per tal d'incorporar en els continguts la perspectiva de gènere.

Es promou un ús del llenguatge inclusiu i no sexista, la capacitat de fer una història clínica i un examen físic sensible a la diversitat, la detecció de la violència masclista, i la sexualitat des d'una perspectiva de gènere i interseccional. Es treballen conceptes com ara identitat, expressió i rols de gènere, estereotips de gènere, orientació afectivosexual, i educació sexual integral, visibilitant sexualitats no normatives i qüestionant models biologicistes, masclistes i patologitzadors.

També s'analitza la influència del gènere en els continguts de planificació familiar, fertilitat i contracepció, infeccions de transmissió sexual, medicalització en el cicle vital femení (embaràs, part, postpart i criança, adolescència i menopausa). S'encoratja l'estudiantat a utilitzar el llenguatge inclusiu en els treballs i exposicions, per afavorir una actitud crítica i respectuosa cap al gènere.

La incorporació de la perspectiva de gènere en els continguts de l'assignatura contribueix a formar professionals sensibles a la diversitat, capaços d'oferir una atenció infermera respectuosa amb els drets sexuals i reproductius de totes les persones.

La reflexió col·lectiva de l'equip docent va permetre identificar biaixos i promoure pràctiques més inclusives i sensibles a la diversitat en la docència.

Estudi de casos amb situacions simulades per a la detecció i la intervenció de la violència masclista a l'àmbit sanitari

Nom de l'assignatura	Pràcticum
Grau	Infermeria
Facultat	Infermeria
Tipus d'assignatura	Pràctiques externes
Nombre de crèdits	30
Presenta la proposta	Maria Helena Viñas-Llebot
Professorat implicat	Viñas-Llebot, M. Helena; Crespo-Mirasol, Esther; Echevarría-Vallejo, Teresa; García-Carulla, Elvira; González-Vaca, Julia; Isidro-Albadalejo, Mónica; Maestre-González, Elena; Moreno-Poyato, Antonio; Rodríguez-Martín, M Dolors; Saz-Roy, M Ángeles; Vázquez-Garreta, Griselda; Ventosa-Ruiz, Ana
Títol de la presentació	Estudi de casos amb situacions simulades per a la detecció i la intervenció de la violència masclista a l'àmbit sanitari
Focus de la sessió	Contingut

La formació en perspectiva de gènere i específicament en violència masclista (VM) és imprescindible per capacitar l'alumnat en el desenvolupament de les competències professionals. Les infermeres tenen un paper clau i rellevant per a la detecció i l'atenció en salut a les dones i infants que són o han estat víctimes de VM.

A l'assignatura Pràcticum del grau en Infermeria hem implementat una estratègia docent, en l'àmbit de la formació de les pràctiques clíniques curriculars, que capacita l'alumnat en la detecció i intervenció de la VM.

L'activitat s'ha desenvolupat en el marc del projecte d'innovació docent 2022PID-UB/002.

Objectius

- Capacitar l'alumnat per a la detecció i la intervenció, i la recuperació de les dones i fills i filles que han patit, pateixen o poden patir violència masclista (VM).
- Promoure l'aprenentatge reflexiu i col·laboratiu en perspectiva de gènere.

Metodologia

Estudi de casos clínics amb visionat de situacions simulades. Es distribueix l'alumnat en grups segons les unitats on es duen a terme les pràctiques clíniques: Geriatria, Pediatria, Salut Mental,

i Salut Sexual i Reproductiva. Es visionen els vídeos i, a continuació, es faciliten «preguntes crítiques» per a una primera anàlisi en subgrups de 4-5 alumnes. Finalment, es duu a terme una anàlisi, debat i reflexió crítica dels casos clínics en una sessió participativa amb alumnes i professorat. Al final de l'activitat i amb tot el grup, s'inclou el visionat d'una situació clínica d'una unitat d'urgències i l'anàlisi de la VM en general.

Avaluació

Anàlisi i reflexió mitjançant el diari reflexiu que inclou una valoració sobre l'activitat, i una reflexió sobre el rol o l'atenció infermera envers situacions de violència masclista.

Portafolis de salut de la dona: una proposta per introduir la perspectiva de gènere en l'avaluació contínua d'assignatures de nutrició i altres ciències de la salut

Nom de l'assignatura	Consell Nutricional
Grau	Farmàcia
Facultat	Farmàcia
Tipus d'assignatura	Optativa
Nombre de crèdits	3
Presenta la proposta	Tomás Meroño Miura
Professorat implicat	Meroño, Tomás; Andrea de la Garza; Martínez-Huelamo, Miriam; Bosch, Mireia; Rabassa, Montserrat; Tor-Roca, Alba
Títol de la presentació	Portafolis de salut de la dona: una proposta per introduir la perspectiva de gènere en l'avaluació contínua d'assignatures de nutrició i altres ciències de la salut
Focus de la sessió	Metodologia d'ensenyament i aprenentatge, avaluació

Hi ha canvis fisiològics i malalties de les dones que no formen part del temari de les assignatures dels graus de la Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació. A més, encara no està definit el rol de la nutrició en la prevenció i tractament en aquestes situacions. Aquesta és una oportunitat per contribuir a l'aprenentatge amb perspectiva de gènere. La proposta de l'equip docent és el disseny d'un portafolis d'evidències com a metodologia d'aprenentatge i avaluació de l'alumnat amb tres objectius principals: 1) aprofundir en temes específics de la salut de les dones, 2) fomentar l'anàlisi crítica de la informació i 3) potenciar les competències transversals de comunicació. S'han identificat els temes següents: cicle menstrual i rendiment esportiu, síndrome de l'ovari poliquístic (SOP), endometriosis, embaràs i lactància, i menopausa. Els portafolis inclourien un contingut mínim a completar durant el semestre, amb cinc tasques: 1) notícia o contingut web que doni visibilitat al tema escollit, 2) descripció escrita breu del tema

(màxim 500 paraules), 3) recerca bibliogràfica sobre el rol de la nutrició amb avaluació de l'evidència científica, 4) vídeo divulgatiu i 5) fullet informatiu destinat a associacions de dones. Aquesta proposta s'ha dissenyat per afavorir l'aprenentatge autònom, introduir l'alumnat en les necessitats segons l'etapa vital o les patologies pròpies de les dones, i generar consciència sobre la poca visibilitat que han tingut fins ara. L'eina presentada pot adaptar-se fàcilment a altres assignatures no relacionades amb la nutrició dins l'àmbit de les ciències de la salut.

Exemples d'accions per normalitzar la perspectiva de gènere en biologia molecular

Nom de l'assignatura	Biologia Molecular i Genòmica
Grau	Farmàcia
Facultat	Farmàcia
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta la proposta	Elena Sánchez
Professorat implicat	Carlos Julian Ciudad i Verònica Noé, Elena Sánchez
Títol de la presentació	Exemples d'accions per normalitzar la perspectiva de gènere en biologia molecular
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, contingut, metodologia d'ensenyament i aprenentatge, entorn d'aprenentatge i convivència, avaluació, llenguatge inclusiu i no sexista

Davant la pregunta comuna de com introduir la perspectiva de gènere en una assignatura, sempre hi ha elements que es poden incorporar independentment de la naturalesa de l'assignatura. Un bon punt de partida és la guia de la UB amb aquest propòsit (qüestions de gènere, metodologia, inclusivitat, llenguatge, avaluació, referències bibliogràfiques d'ambdós sexes), així com les píndoles formatives i guies de la Xarxa Vives. En el nostre cas, dins del temari, quan s'imparteix un capítol amb una contribució significativa per part de dones, destaquem la seva tasca tot establint una connexió historicocientífica. Per exemple, en l'àmbit de la Biologia Molecular mencionem el paper de Rosalind Franklin sobre l'estructura del DNA, el d'Elizabeth Blackburn i Carol Greider en el descobriment de l'associació entre l'escurçament dels telòmers i la senescència, o el d'Emmanuelle Charpentier i Jennifer Doudna en el desenvolupament de la tecnologia genètica CRISPR. En l'àmbit de Físicoquímica es menciona a Gerty Cori i Margaret Oakley Dayhoff en explicar la variació d'energia lliure de Gibbs i el potencial químic i Melanie Sanford per processos de destil·lació i l'estudi dels azeòtrops.

Pel que fa a entorn d'aprenentatge, fomentem la participació equilibrada de l'alumnat en les preguntes i diàlegs que se susciten. Estimulem també la contribució de tot l'alumnat en la perspectiva de gènere mitjançant la redacció de breus biopics d'una pàgina sobre científiques rellevants i l'elaboració d'un llistat de cançons de dones com a Playlist de la classe. S'utilitza llenguatge inclusiu a les classes així com en el redactat de les preguntes d'avaluació, i la inclusivitat també s'aplica en els temes a avaluar. El Pla docent s'ha construït incorporant una selecció bibliogràfica amb autories d'ambdós sexes. Com a control intern se segueix la rúbrica establerta per la UB.

BRANCA DE CIÈNCIES EXPERIMENTALS I STEM

Les polítiques d'administració de les vacunes sota la perspectiva de gènere

Nom de l'assignatura	Immunobioteecnologia
Grau	Bioteecnologia
Facultat	Biologia
Tipus d'assignatura	Optativa
Nombre de crèdits	6
Presenta	Jorge Lloberas Caveró
Professorat implicat	Jorge Lloberas Caveró
Títol de la presentació	Les polítiques d'administració de les vacunes sota la perspectiva de gènere
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura

Clàssicament determinades vacunes s'han programat en el calendari de vacunacions sota el concepte de segregació per gènere i, en algun cas, també en funció de l'edat de l'infant. També la seva administració ha patit una formulació que ha suposat una pèrdua d'eficàcia en funció del gènere de l'infant que la rep. En són casos exemplars la història de la vacuna contra la varicel·la (VZV) i la vacuna contra el papil·lomavirus humà (HPV).

Introduint la perspectiva de gènere en una assignatura de biociències

Nom de l'assignatura	Virologia
Grau	Bioteecnologia
Facultat	Biologia
Tipus d'assignatura	Optativa
Nombre de crèdits	6
Presenta	Sílvia Bofill Mas
Professorat implicat	Sílvia Bofill Mas
Títol de la presentació	Introduint la perspectiva de gènere en una assignatura de biociències
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, contingut, metodologia d'ensenyament i aprenentatge, entorn d'aprenentatge i convivència, avaluació, llenguatge inclusiu i no sexista

L'actuació que ha permès introduir la perspectiva de gènere a l'assignatura de Virologia del grau de Bioteecnologia ha estat l'adquisició de dades per a la implementació de mesures dirigides a aquest objectiu. L'adquisició de dades es va dur a terme mitjançant i) l'observació a l'aula i al

laboratori de pràctiques i ii) l'adquisició de dades mitjançant enquestes a l'alumnat. Ambdues actuacions es van dur a terme en el marc d'un TFG titulat "Diagnosi i proposta pedagògica a les ciències experimentals des de la perspectiva de gènere" realitzat per la Xènia Canal durant els anys 2019-2021 i estan recollides amb detall a <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8951307>. L'observació a l'aula i al laboratori i recollir les opinions de l'alumnat ha permès modificar l'assignatura a nivell de continguts i sobretot a nivell de metodologia per fer-la més acord amb la perspectiva de gènere.

Visibilització del col·lectiu LGTBIQ+ i perspectiva de gènere en la docència: integració amb el temari

Nom de l'assignatura	Endocrinologia Molecular i Senyalització Cel·lular
Grau	Bioquímica
Facultat	Biologia
Tipus d'assignatura	Optativa
Nombre de crèdits	6
Presenta	Rubén Cereijo Téllez
Professorat implicat	Rubén Cereijo Téllez
Títol de la presentació	Visibilització del col·lectiu LGTBIQ+ i perspectiva de gènere en la docència: integració amb el temari
Focus de la sessió	Contingut, metodologia d'ensenyament i aprenentatge, entorn d'aprenentatge i convivència, llenguatge inclusiu i no sexista

La perspectiva de gènere i, especialment, la visibilització i suport al col·lectiu LGTBIQ+ en l'entorn acadèmic universitari no està encara prou integrada, i sovint qualsevol curs o mesura específica per aconseguir-ho es percep de manera negativa entre part de l'alumnat i del professorat universitari, fins i tot en el context de les ciències biològiques. En la meua pràctica docent, he integrat amb total i absoluta normalització aquests conceptes de manera que queden immersos en el temari i el discurs, emprant un doble vessant: d'una banda, preparant o adaptant diapositives amb imatges que mostrin dones, emprant llenguatge inclusiu en tot moment i referenciant exemples femenins i LGTBIQ+ amb tècniques d'*storytelling* per explicar parts del temari; d'altra banda, incloent directament en el temari estudis que aportin específicament dades referents a qüestions biomèdiques pròpies de gènere o de persones LGTBIQ+. Aquesta integració fluida i natural d'aquests conceptes dins l'explicació del temari corresponent en el pla docent de l'assignatura ha resultat molt positiva per a l'alumnat, que ho ha destacat fins i tot

explícitament a les enquestes. Per tant, la meua experiència demostra que amb canvis i actituds molt simples, podem adaptar el nostre temari integrant aquests conceptes per adequar-lo la igualtat de gènere i visibilització del col·lectiu LGTBQI+ sense esforços addicionals. Alhora, això ocasiona més empatia amb l'alumnat, de manera que també pot contribuir al fet que assimili millor determinats conceptes i a fer palesa dins la comunitat acadèmica universitària la gran diversitat existent i encaminar-la a una igualtat real.

BRANCA DE CIÈNCIES SOCIALS I HUMANITATS

Treball en equip per l'ODS5

Nom de l'assignatura	Sociologia dels Processos Globals
Grau	Sociologia
Facultat	Economia i Empresa
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta	Nuria Rodríguez Ávila
Professorat implicat	Nuria Rodríguez Ávila
Títol de la presentació	Treball en equip per l'ODS5
Focus de la sessió	Metodologia d'ensenyament i aprenentatge

Treballar en equip per desenvolupar una proposta sobre l'ODS 05, Igualtat de gènere, a l'assignatura Sociologia dels Processos Globals va ser una experiència molt enriquidora. Des del començament, vam organitzar els equips per repartir les tasques de manera equitativa i assegurar que totes les veus del grup fossin escoltades. Vam començar investigant què significa realment l'ODS 05, quins són els seus objectius i quina és la seva rellevància en el context actual, tant en l'àmbit global com local. A partir d'aquí, vam analitzar diferents casos de desigualtat de gènere i vam prendre consciència de com aquesta problemàtica està present en molts àmbits: laboral, educatiu, familiar i polític. També vam reflexionar sobre els estereotips i rols de gènere que continuen molt arrelats a la nostra societat. Aquesta experiència no només ens va permetre aprendre sobre l'ODS 05, sinó també créixer com a grup i com a persones, tot comprenent millor la importància d'actuar col·lectivament per construir una societat més justa i igualitària.

Més enllà de l'escola de Cambridge: la contextualització amb perspectiva de gènere

Nom de l'assignatura	Història dels Sistemes Socials i Polítics
Grau	Filosofia
Facultat	Filosofia
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta	Roger Castellanos Corbera
Professorat implicat	Roger Castellanos Corbera
Títol de la presentació	Més enllà de l'escola de Cambridge: la contextualització amb perspectiva de gènere
Focus de la sessió	Contingut

En el primer bloc temàtic de l'assignatura Història dels Sistemes Socials i Polítics (formació bàsica, 1r curs, grau en Filosofia), es presenten diverses perspectives metodològiques per a l'estudi de la història de la filosofia política. El punt de partida és la crítica contextualista de la «New History» de l'escola de Cambridge (Quentin Skinner, 2002) al textualisme de la tradició filosòfica. Admetent la premissa sobre la importància d'analitzar les intencions dels autors i així evitar la reinterpretació (i. e. mitologies), examinem els límits d'aquesta metodologia d'estudi dels autors del passat, i apuntem que no té en compte les condicions socials i materials (Meiksins, 2008) ni la intersecció geopolítica en què se situen els pensaments dels autors estudiats (Grosfoguel, 2011). D'aquesta manera, defensem que, per a una contextualització acurada de la història del pensament, cal incorporar la perspectiva de gènere en la nostra metodologia d'anàlisi.

Visualitzant els biaixos de gènere de l'economia. Experiència a l'assignatura de Macroeconomia (ADE)

Nom de l'assignatura	Macroeconomia
Grau	Administració i Direcció d'Empreses (ADE)
Facultat	Economia i Empresa
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta	M. Teresa Bartual
Professorat implicat	Professorat de l'assignatura, coordina M. Teresa Bartual
Títol de la presentació	Visualitzant els biaixos de gènere de l'economia. Experiència a l'assignatura de Macroeconomia (ADE)
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, contingut, avaluació, llenguatge inclusiu i no sexista

Aquesta experiència docent s'ha dut a terme a l'assignatura Macroeconomia del grau en ADE durant els cursos acadèmics 2023-2024 i 2024-2025. Ha afectat, especialment, els continguts d'aprenentatge. S'han explorat diferents metodologies per introduir la perspectiva de gènere. La valoració dels aprenentatges i competències de gènere s'ha fet mitjançant dos qüestionaris (administrats a l'inici i al final del curs acadèmic), introduint preguntes a les proves d'avaluació i sol·licitant a l'alumnat un document de reflexió que permeti recollir la seva percepció sobre l'experiència docent. En general, els resultats mostren la consolidació dels aprenentatges i una valoració positiva de l'experiència.

L'arxiu feminista i queer com a metodologia docent

Nom de l'assignatura	Cosmovisions Crítiques en Art i Tecnologies
Grau	Belles Arts
Facultat	Belles Arts
Tipus d'assignatura	Optativa
Nombre de crèdits	6
Presenta	Diego Marchante Hueso
Professorat implicat	Diego Marchante Hueso i Laura Malinverni
Títol de la presentació	L'arxiu feminista i queer com a metodologia docent
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, contingut, metodologia d'ensenyament i aprenentatge, entorn d'aprenentatge i convivència, avaluació, llenguatge inclusiu i no sexista

L'assignatura Cosmovisions Crítiques en Arts i Tecnologies pretén donar respostes a alguns dels grans debats que s'han esdevingut des dels anys 70 fins a l'actualitat tant en el context artístic com en els camps de la filosofia i la política. Les resistències des de l'art i les metodologies, la descentralització de l'humà, la perspectiva de classe i l'anàlisi del capitalisme extractivista, la perspectiva descolonial i l'antiracisme, les dissidències de gènere i la sexualitat són alguns dels temes que s'abordaran aplicant-los a la pràctica audiovisual i les tecnologies crítiques.

Desfent el cànon masculí de la història de l'antropologia

Nom de l'assignatura	Història i Teoria de l'Antropologia I
Grau	Antropologia Social i Cultural
Facultat	Geografia i Història
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta	Anibal García Arregui
Professorat implicat	Anibal Garcia Arregui
Títol de la presentació	Desfent el cànon masculí de la història de l'antropologia
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, metodologia d'ensenyament i aprenentatge

He impartit 4 cursos d'Història i Teoria de l'Antropologia. Atès el cànon blanc-euroamericà-masculí de la disciplina, especialment en el primer període (fins a 1945), des d'un principi vaig proposar-me desconstruir aquests biaixos i explorar una història alternativa. Els dos primers anys vaig fer una intervenció metodològica: vam dedicar diverses classes a buscar informació sobre intel·lectuals de l'època que, tot i no ser considerades antropòlogues, podrien oferir-nos una perspectiva sobre el que veus femenines prominents deien sobre la diversitat cultural,

l'ésser humà, etc. La recerca es va fer a classe i en diàleg constant entre companyxs i amb el professor (la idea era que prenguessin part activa en la desconstrucció del cànon masculí de la història de l'antropologia).

En els dos últims cursos, la intervenció ha estat més a nivell de contingut i temari: bàsicament hem dedicat una bona part del curs al treball de grans autores: algunes de conegudes, com ara Margaret Mead o Ruth Benedict, d'altres de menys conegudes, com ara Zora Hurston o Ella Deloria. En general, el temari s'ha anat reconstruint per oferir una visió menys androcèntrica i més plural del primer cicle històric de la disciplina. En aquest procés, hem fet descobriments molt interessants, com per exemple la consideració del gènere com una escala diferenciadora en el pensament evolucionista (que té origen en teories de l'evolució biològica) o troballes sobre noves tècniques de descripció, com ara «l'etnografia cantada» de Zora Hurston. En general, una història menys androcèntrica de la disciplina afegeix perspectives que queden silenciades en la història que vam aprendre moltes de les persones que estem fent classe.

La pedagogia afectiva com a eina per a la perspectiva de gènere: aproximant la recerca sobre masculinitats vulnerables a l'aula

Nom de l'assignatura	Narratives Contemporànies en Anglès
Grau	Estudis Anglesos
Facultat	Filologia i Comunicació
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta	Cristina Arbues Caballe
Professorat implicat	Cristina Arbues Caballe i Gemma López Sánchez
Títol de la presentació	La pedagogia afectiva com a eina per a la perspectiva de gènere: aproximant la recerca sobre masculinitats vulnerables a l'aula
Focus de la sessió	Contingut, metodologia d'ensenyament i aprenentatge, entorn d'aprenentatge i convivència

Aquesta proposta s'origina amb la finalitat de presentar un projecte d'innovació docent (pendent d'aprovació) en el qual estem treballant. Aquest projecte ha sorgit d'un grup de recerca finançat pel Ministeri, el qual se centra en les masculinitats i la vulnerabilitat. El nostre objectiu primordial és, en primer lloc, intentar incorporar la recerca que les docents duen a terme en les seves tasques d'investigació a l'aula (específicament, la investigació relacionada amb la masculinitat vulnerable). En segon lloc, pretenem integrar una perspectiva basada en les

vulnerabilitats en el nostre enfocament pedagògic, el qual es coneix com a pedagogia afectiva i que, alhora, està informat pels estudis de gènere i vulnerabilitat.

D'aquesta manera, a l'aula, no sols es pretén incloure teoria sobre el gènere (amb un focus específic en les masculinitats i la vulnerabilitat) i la seva aplicació a diversos textos, si no que també aplicariem una perspectiva docent que sensibilitzi l'alumnat envers la necessitat d'adoptar comportaments vulnerables (tant per part de les docents com de l'alumnat) en les dinàmiques de l'aula.

Per aquesta raó, considerem que la nostra intenció és incloure les perspectives de gènere de manera transversal a l'aula. Això es deu al fet que no sols les aplicarem de manera teòrica (mitjançant l'estudi de textos secundaris i primaris basats en diverses teories de gènere), sinó també de forma pràctica (exhibint comportaments autoconscients i fent consultes a l'alumnat amb la finalitat de fomentar no només la reflexió, sinó de fer-lo partícip també d'aquesta mena de pedagogia).

Ens proposem generar un canvi en la nostra manera d'actuar a l'aula per tal d'abordar i incorporar una pràctica i integració del gènere que sigui innovadora i que afecti més enllà del contingut de les nostres assignatures. Volem que influeixi en la nostra actuació com a docents i que, en definitiva, ens impacti com a individus més enllà del context acadèmic.

Aplicant la perspectiva de gènere de manera transversal a l'assignatura Narrativa

Audiovisual

Nom de l'assignatura	Narrativa Audiovisual
Grau	Comunicació Audiovisual
Facultat	Informació i Mitjans Audiovisuals
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta	Maddalena Fedele
Professorat implicat	Maddalena Fedele
Títol de la presentació	Aplicant la perspectiva de gènere de manera transversal a l'assignatura Narrativa Audiovisual
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, contingut, metodologia d'ensenyament i aprenentatge, entorn d'aprenentatge i convivència, llenguatge inclusiu i no sexista

Es presenta l'experiència global de l'assignatura Narrativa Audiovisual del grau en Comunicació Audiovisual, que imparteixo des del 2020-2021, en què treballem la perspectiva de gènere i interseccional en diversos aspectes, del temari a l'ús del llenguatge inclusiu, de la metodologia

d'ensenyament i aprenentatge a l'entorn d'aprenentatge i convivència. El temari inclou blocs que no solen aparèixer en els plans docents de les assignatures de Narrativa Audiovisual de l'estat espanyol, com ara l'estructura mítica feminista del viatge de l'heroïna (Murduck, 1990) com a complement del monomite o viatge de l'heroi (Campbell, 1959) o l'anàlisi dels personatges amb perspectiva de gènere i interseccional. A més, l'estudi dels arguments universals (Balló i Pérez, 1995) s'enriqueix a través d'aportacions de la meua pròpia recerca, amb models narratius més inclusius i diversos (Fedele, Planells-de la Maza i Rey, 2021). L'ús del llenguatge inclusiu es manté no només en les classes, sinó també en les comunicacions amb l'estudiantat, i des del primer dia, quan es pregunta a cada estudiant si prefereix que ens hi dirigim amb un nom o un pronom en particular. A les classes de teoria i de pràctiques, així com per a les hores de treball autònom de l'estudiantat, es proposen exercicis i estudis de cas que permeten abordar l'anàlisi narrativa des de la perspectiva de gènere i interseccional. Finalment, per fomentar un ambient de respecte i de repetició equitativa de la càrrega de treball en els exercicis en grup, es proposa una autoavaluació i avaluació entre iguals de la feina en equip.

Formes i expressions de l'androcentrisme en la disciplina antropològica

Nom de l'assignatura	Antropologia i Feminisme
Grau	Antropologia Social
Facultat	Geografia i Història
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta	Sílvia Bofill Poch
Professorat implicat	Sílvia Bofill Poch
Títol de la presentació	Formes i expressions de l'androcentrisme en la disciplina antropològica
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, contingut

Es tracta de presentar breument les diverses formes en què l'androcentrisme s'expressa dins la disciplina antropològica, a nivell teòric, metodològic i epistemològic. Més enllà de l'assignatura Antropologia i Feminisme, la idea és suscitar la reflexió crítica en el conjunt de la disciplina i convidar a mantenir la vigilància davant les possibles maneres de reproduir-lo en la mateixa pràctica antropològica.

Experiències didàctiques des de l'Arqueologia del Gènere

Nom de l'assignatura	Arqueologia del Gènere
Grau	Arqueologia
Facultat	Geografia i Història
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta	Octavio Torres Gomariz
Professorat implicat	Octavio Torres Gomariz
Títol de la presentació	Experiències didàctiques des de l'Arqueologia del Gènere
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, contingut, metodologia d'ensenyament i aprenentatge, entorn d'aprenentatge i convivència, avaluació, llenguatge inclusiu i no sexista

Es presenten els continguts de l'assignatura Arqueologia del Gènere per discutir sobre l'estructura teòrica d'aprenentatge i la distribució dels continguts pensats d'una manera transversal al pla educatiu en el qual s'insereix (grau en Arqueologia). S'aportaran experiències concretes com l'ús i anàlisi recurrent de notícies actuals, seminaris d'especialització, debats sobre lectures i treballs de recerca, així com la incorporació de llenguatge inclusiu i sensibilització davant la violència de gènere i coneixement del protocol de la UB.

Gènere i feminisme en joc

Nom de l'assignatura	Economia de l'Educació, Pràctiques Externes
Grau	Pedagogia, Educació Social
Facultat	Educació
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	9 crèdits (Pràctiques d'Educació Social), 6 crèdits (Economia de l'Educació)
Presenta	Àlex Caramé Fontes
Professorat implicat	Àlex Caramé Fontes
Títol de la presentació	Gènere i feminisme en joc
Focus de la sessió	Contingut

La proposta presentada és un Breakout EDU (un joc d'escapament), en què l'alumnat ha de resoldre en 35-40 minuts cinc reptes que versen sobre els temes de gènere i feminisme: visibilitat a l'espai públic, sostre de vidre, violència masclista, reproducció de rols...

Es finalitza la sessió posant en comú el que s'ha treballat i fent una darrera dinàmica per tal de visibilitzar les situacions d'agressions (verbals o físiques) a què s'enfronten les dones.

Dissenyem amb perspectiva de gènere: taller ludificat per a un web inclusiu

Nom de l'assignatura	Edició Web
Grau	Gestió d'Informació i Documentació Digital
Facultat	Informació i Mitjans Audiovisuals
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta	Anna Andrea Ventura
Professorat implicat	Mari Vàllez i Anna Ventura
Títol de la presentació	Dissenyem amb perspectiva de gènere: taller ludificat per a un web inclusiu
Focus de la sessió	Contingut

L'activitat que es presenta és un taller ludificat que promou la reflexió crítica sobre la perspectiva de gènere en l'àmbit digital i la seva aplicació a l'edició web.

L'alumnat es divideix en grups mixtos i aleatoris de 5 a 10 persones, identificats per colors. Cada grup escull un portaveu, i un dels equips fa de jurat amb la funció d'escoltar les respostes dels altres i argumentar quin grup ha donat la resposta més adient.

L'activitat gira entorn de tres preguntes que es treballen de manera col·laborativa i lúdica. La primera és: «Digues 10 noms de dones de la història i què han fet. En quines àrees han destacat?» Aquest exercici visibilitza la dificultat de reconèixer referents femenins i evidencia la manca de presència de les dones en el relat històric i tecnològic.

La segona pregunta és: «Què creus que volem dir quan diem que hi ha un problema de presència i representació de les dones a la societat?» Aquesta reflexió permet introduir conceptes com la invisibilitat, els estereotips, els rols de gènere, la bretxa salarial, les cures feminitzades o les violències digitals.

Finalment, la tercera pregunta connecta directament amb l'assignatura: «Com aplicaries el que hem treballat a classe a l'hora de dissenyar una web amb perspectiva de gènere?» En aquesta reflexió es tracten temes com el llenguatge inclusiu, la representació visual no estereotipada, la inclusió de referents femenins, la moderació de continguts digitals, i el disseny de formularis que respectin la diversitat de gènere, evitant opcions binàries i oferint alternatives que reconeguin identitats no normatives.

Aquest taller no només afavoreix la reflexió crítica i el treball en equip, sinó que també ofereix eines concretes per integrar la perspectiva de gènere en el disseny i l'edició de pàgines web, tot promovent un entorn digital més representatiu i inclusiu.

Hackatò i pòdcast educatiu: abordant les cibermasculinitats, narratives antifeministes i violències de gènere en la formació del professorat i educadors i educadores socials

Nom de l'assignatura	Comunicació Interpersonal i Social en l'Exercici Professional, del grau en Educació Social; Planificació, Disseny i Avaluació de l'Aprenentatge i l'Activitat Docent del grau de Mestre d'Educació Primària
Grau	Educació Social i Mestre d'Educació Primària
Facultat	Educació
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta	Judith Andrea Muñoz
Professorat implicat	Muñoz Saavedra, Judith; Bär, Brenda; Quiles, Emma; Cabezas, Jessica
Títol de la presentació	Hackatò i pòdcast educatiu: abordant les cibermasculinitats, narratives antifeministes i violències de gènere en la formació del professorat i educadors i educadores socials
Focus de la sessió	Contingut, metodologia d'ensenyament i aprenentatge

Aquesta comunicació presenta una experiència d'innovació docent desenvolupada en dues assignatures: una del grau en Educació Social i una altra del grau de Mestre d'Educació Primària, en el marc del projecte #Challenging MAS(K): Cibermasculinitats i violències de gènere en la formació del professorat.

Durant el primer semestre, a l'assignatura Comunicació Interpersonal i Social en l'Exercici Professional del grau en Educació Social, l'estudiantat ha creat un pòdcast mitjançant la metodologia d'aprenentatge basat en reptes (ABR). Aquest pòdcast analitza críticament la construcció de les masculinitats tòxiques i les violències masclistes digitals promogudes per youtubers influents, amb l'objectiu de sensibilitzar i generar eines educatives per contrarestar narratives antifeministes. L'elecció de l'ABR s'ha justificat per la seva capacitat de fomentar l'anàlisi crítica i la creativitat en l'aprenentatge.

En una segona fase, durant el segon semestre, a l'assignatura Planificació, Disseny i Avaluació de l'Aprenentatge i l'Activitat Docent del grau de Mestre d'Educació Primària, s'ha implementat una hackatò educativa, també fonamentada en l'ABR. Aquesta activitat ha tingut com a finalitat generar solucions innovadores per abordar la influència dels discursos negacionistes de la violència de gènere en entorns escolars, especialment aquells difosos per youtubers amb gran audiència juvenil.

El valor afegit d'aquesta experiència rau en la interacció entre els dos graus: l'estudiantat d'Educació Social, format prèviament en la producció del pòdcast, ha exercit un rol de mentoria durant el desenvolupament de la hackató. Això ha facilitat un espai d'aprenentatge col·laboratiu, crític i interdisciplinari, que ha afavorit la retroalimentació pedagògica entre les dues activitats.

Aquesta experiència té potencialitats i limitacions, però sobretot posa de manifest la urgència d'incorporar temàtiques com les narratives antifeministes en la formació de futurs i futures professionals de l'educació.

Filosofia de la ment i del llenguatge amb perspectiva feminista, antiracista i LGTBQIA+

Nom de l'assignatura	Filosofia del Llenguatge i de la Ment I
Grau	Filosofia
Facultat	Filosofia
Tipus d'assignatura	Optativa
Nombre de crèdits	6
Presenta	Esa Díaz-León
Professorat implicat	Esa Díaz-León
Títol de la presentació	Filosofia de la ment i del llenguatge amb perspectiva feminista, antiracista i LGTBQIA+
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, contingut, llenguatge inclusiu i no sexista

La filosofia del llenguatge i de la ment és una àrea de recerca de la filosofia contemporània, predominantment de la tradició analítica, majoritària en el context anglosaxó. En aquesta assignatura, presento debats d'interès contemporani, introduint autors i temàtiques de rellevància actual en la recerca de primera línia, i alhora emfatitzant les aplicacions pràctiques d'aquests debats i teories, altament teòrics i abstractes. En la filosofia analítica contemporània s'està duent a terme un gir polític i pràctic, de major èmfasi en qüestions de rellevància pràctica i política, i aquesta assignatura pretén donar a conèixer aquestes noves perspectives. Un dels principals objectius és mostrar a l'estudiantat com les eines analítiques estudiades per la filosofia analítica tradicional poden ser molt útils a l'hora d'analitzar críticament debats polítics actuals, concretament debats sobre feminisme, antiracisme i LGTBI-fòbia. A més, en les classes es posa de manifest com aquests debats pràctics fan sorgir noves qüestions i problemes per a les teories tradicionals que ajuden a enriquir, aclarir i posar en context els debats en filosofia analítica contemporània.

Màster de Recerca en Comunicació i Diversitat: incorporant una mirada interseccional als estudis de recerca en comunicació

Nom de l'assignatura	Pla d'estudis del màster de Recerca en Comunicació i Diversitats
Màster	Màster universitari de Recerca en Comunicació i Diversitats
Facultat	Informació i Mitjans Audiovisuals
Tipus d'assignatura	Presentaríem el pla d'estudis del màster, amb les assignatures optatives i obligatòries
Nombre de crèdits	60
Presenta	Maria José Masanet
Professorat implicat	Maria José Masanet i Sergio Villanueva
Títol de la presentació	Màster de Recerca en Comunicació i Diversitat: incorporant una mirada interseccional als estudis de recerca en comunicació
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, contingut, metodologia d'ensenyament i aprenentatge

A la Jornada presentarem l'experiència de creació i implementació del màster de Recerca en Comunicació i Diversitats, uns estudis de nova creació (curs 2024-2025) de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals (FIMA). A través d'una mirada crítica i analítica, el màster posa l'accent en les relacions i estructures de poder i les violències que tenen lloc en l'actual ecosistema mediàtic i comunicatiu, amb l'objectiu de donar resposta a necessitats socials i culturals. Es pretén comprendre el paper dels mitjans de comunicació en la construcció i representació de la diferència i les diversitats, així com desenvolupar la capacitat de pensar i impulsar accions socials concretes amb impacte real.

El màster aporta eines teòriques i metodològiques per analitzar i entendre l'ecosistema mediàtic tot atenent a diversitats que inclouen aspectes de gènere, sexualitats, classe social, edat, política i espais comunicatius, entre d'altres. Per això, combina diferents enfocaments metodològics i teòrics amb l'objectiu d'explorar i analitzar l'entorn mediàtic des d'una perspectiva que qüestionï els discursos hegemònics i homogeneïtzadors, i que doni visibilitat a les múltiples realitats d'un context altament canviant i divers. Aquesta mirada ens convida a repensar processos, mecanismes i pràctiques mediàtiques, així com les representacions i les audiències, amb la voluntat de contribuir a la construcció de societats més diverses i inclusives.

En aquesta presentació compartirem l'experiència de coordinació i docència del màster. Explicarem com va sorgir la iniciativa, com es van definir els continguts i les metodologies de treball, i altres aspectes rellevants del seu desenvolupament.

Formant en perspectiva de gènere i història de l'art el futur professorat d'educació secundària obligatòria i batxillerat

Nom de l'assignatura	Complements d'Història de l'Art
Complements d'Història de l'Art	Màster en Formació del Professorat de Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes
Facultat	Geografia i Història
Tipus d'assignatura	Optativa
Nombre de crèdits	5
Presenta	Fàtima López Pérez
Professorat implicat	Fàtima López Pérez
Títol de la presentació	Formant en perspectiva de gènere i història de l'art el futur professorat d'educació secundària obligatòria i batxillerat
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, contingut, metodologia d'ensenyament i aprenentatge, entorn d'aprenentatge i convivència, avaluació, llenguatge inclusiu i no sexista

L'assignatura Complements d'Història de l'Art té com a objectiu principal ensenyar a l'alumnat del màster en Formació de Professorat, contingut teòric i metodològic d'història de l'art per aplicar-lo a l'educació secundària obligatòria i al batxillerat.

El segon bloc temàtic de l'assignatura és «Les dones artistes en el currículum d'educació secundària obligatòria i el batxillerat: reflexions crítiques», en relació amb les matèries de Ciències Socials de l'ESO i d'Història de l'Art del batxillerat humanístic. Explico en què consisteix la perspectiva de gènere com a novetat de la nova llei d'educació LOMLOE, que esdevé un dels sis vectors i la seva inclusió en les competències i els sabers. Analitzo més específicament com la perspectiva de gènere s'ha inclòs a l'assignatura Història de l'Art de batxillerat a partir del nou currículum, el llibre de text, així com el paper que tenen les dones artistes en les obres seleccionades per a les proves de les PAU. Vaig construir amb l'alumnat del màster un discurs reflexiu, amb la finalitat de potenciar-ne el pensament crític, sobre la situació actual i les possibilitats que hi ha de potenciar la perspectiva de gènere en l'educació secundària.

Un dels aspectes més rellevants que cal destacar com a responsable d'aquesta assignatura és el paper fonamental i decisiu que tinc com a docent per inculcar no només nous coneixements en perspectiva de gènere, sinó també en valors de les futures generacions del professorat de secundària i, en conseqüència, al seu corresponent futur alumnat.

Reflexions personals i professionals des de la vivència del cos

Nom de l'assignatura	Art, Societat i Educació
Grau	Mestre d'Infantil
Facultat	Educació
Tipus d'assignatura	Obligatòria
Nombre de crèdits	6
Presenta	Elvira Barriga Ubed
Professorat implicat	Elvira Barriga Ubed i Ilaria Bellati
Títol de la presentació	Reflexions personals i professionals des de la vivència del cos
Focus de la sessió	Temari de l'assignatura, contingut, metodologia d'ensenyament i aprenentatge, entorn d'aprenentatge i convivència, avaluació, llenguatge inclusiu i no sexista

Des de l'assignatura Art, Societat i Educació a primer curs del grau de Mestre d'Infantil hem dissenyat experiències d'aula educatives per tractar la representació social del cos de les dones i com ha anat canviant al llarg de la producció artística i històrica fins a l'actualitat. D'aquesta forma eduquem la cultura visual en termes de perspectiva de gènere per visibilitzar així la construcció d'estereotips de gènere en l'imaginari social que rodeja la primera infància. Des d'aquesta temàtica, es desprenen les activitats d'avaluació que estan pensades per dialogar amb l'estudiantat sobre el patriarcat i la repercussió que té aquest imaginari en la seva vida personal i professional de futures mestres. Es fan servir les bibliografies d'artistes i s'analitzen formalment i simbòlicament les seves obres des de les belles arts, fins a arribar a productes contemporanis que alimenten l'imaginari visual de les dones a partir de continguts audiovisuals, inclòs el món publicitari i les xarxes socials. La finalitat dels continguts i experiències educatives estan pensades per sacsejar a l'estudiantat, fer-li saber quin lloc ocupen i impulsar-ne l'autoestima. En aquesta comunicació donem a conèixer algunes de les activitats avaluatives que fem servir a les aules, i fem evidents els debats i espai d'intercanvi que es generen amb l'alumnat en formació.